

PUOLUEELLE

Hiljattain pidettiin puolueen II edustajakokouksen enemmistön katsantokannalla olevien 22 VSDTP:n jäsenen — samoinajattelevien yksityinen kokous⁹⁶; tämä konferenssi käsitteli puolueemme kriisiä ja siitä vapautumisen keinoja koskevaa kysymystä ja päätti kääntyä kaikkien Venäjän sosialidemokraattien puoleen seuraavalla vetoimuksella:

Toverit! Puolue-elämän vaikea kriisi yhä vain pitkittyy, eikä sen loppua näy. Sekasorto kasvaa aiheuttaen yhä uusia ja uusia konflikteja, puolueen myönteinen työ on kautta koko linjan sen äärimmilleen vaikeuttamaa. Vielä nuoren ja lujittumaan ehtimättömän puolueen voimia haaskataan tuloksettomasti ja uhkaavissa mittasuhteissa.

Mutta samalla historiallinen ajankohta asettaa puolueelle niin valtavan suuria vaatimuksia, jollaisia ei milloinkaan ennen ole ollut. Työväenluokan vallankumouksellinen kuohunta kasvaa, voimistuu käymistila myöskin muissa yhteiskuntakerroksissa, sota ja pula, nälkä ja työttömyys murtavat itsevaltiuden juuria luonnonvoimaisella väistämättömyydellä. Häpeällisen sodan häpeällinen loppu ei ole enää kovinkaan kaukana; ja se kiertämättömästi kymmenkertaistaa vallankumouksellista kuohuntaa, sysää työväenluokan kiertämättömästi vastakkain vihollistensa kanssa ja vaatii sosialidemokratialta jättiläismäistä työtä, ankaraa voimien jännittämistä viimeisen ratkaisevan taistelun järjestämiseksi itsevaltiutta vastaan.

Voiko puolueemme tyydyttää nuo vaatimukset siinä tilassa, jollaisessa se nykyisin on? Jokainen tunnollinen henkilö on epäroimättä vastaava: ei!

Puolueen yhtenäisyys on syvästi järkytetty, puolueen sisäinen taistelu on mennyt kaiken puoluekantaisuuden puitteiden ulkopuolelle. Järjestökuri on horjutettu perustuksiaan myöten, puolueen kykeneväisyys sopusuhtaiseen yhtenäiseen toimintaan on muuttumassa haaveeksi.

Ja kaikesta huolimatta me katsomme tämän puolueen sairauden kasvusairaudeksi. Kriisin perustana on mielestämme se, että sosialidemokratian elämässä siirrytään kerhomuodosta puoluemuotoihin; sosialidemokratian sisäisen taistelun olemuksena on kerholaisuuden ja puoluekantaisuuden välinen konflikti. Ja sen vuoksi puolueemme voi tulla *todella* puolueeksi vain tehtyään lopun tuosta sairaudesta.

„Vähemmistön” nimellä puolueessamme on liittynyt yhteen erilaatuisia aineksia, joita sitoo toisiinsa tietoinen tai tiedoton pyrkimys kerholaisuusuhdeiden, ennen puoluetta vallinneiden järjestömuotojen säilyttämiseen.

Eräät entisten vaikutusvaltaisimpien kerhojen huomattavimmat toimihenkilöt, jotka eivät ole tottuneet niihin organisatorisiin itserajoituksiin, joita puoluekuri vaatii, ovat tottumuksesta taipuvaisia sekoittamaan puolueen yleisiin etuihin omat kerholaiset etunsa, jotka kerholaisuuden kaudella saattoivat usein todellakin käydä yhteen niiden kanssa,—koko joukko tuollaisia toimihenkilöitä asettui johtamaan taistelua kerholaisuuden puolesta puoluekantaisuutta vastaan (osa „Iskran” entisestä toimituksesta, osa entisestä Organisaatiokomiteasta, entisen „Juzhnyi rabotshi” ryhmän jäsenet y.m.).

Heidän liittolaisikseen ovat osoittautuneet kaikki ne ainekset, jotka teoriassa tai käytännössä ovat poikenneet tiukan sosialidemokratian periaatteista, sillä vain kerholaisuus saattoi säilyttää noiden aineiden aatteellisen yksilöllisyyden ja vaikutusvallan, kun taas puoluekantaisuus uhkasi sulauttaa heidät tai riistää heiltä kaiken vaikutusvallan (ekonomistit, rabotshejedelolaiset y.m.). Ja lopuksi, opposition peruskaadereina ovat olleet yleensä puolueemme kaikki ne ainekset, jotka olivat pääasiallisesti intelligentti-aineksia. Proletariaattiin verraten intelligentssi on aina individualistisempi jo elämänsä ja työnsä perusehtojen vuoksi, jotka eivät tarjoa sille välittömästi laajaa voimain yhdistymistä, välitöntä kasvatusta järjestetyssä yhteistyössä. Sen vuoksi intelligentssiainesten on vaikeampi sopeutua

puolue-elämän kuriin, ja ne heistä, jotka eivät kykene suoriutumaan tuosta tehtävästä, nostavat luonnollisesti kapinalipun välttämättömiä organisatorisia rajoituksia vastaan ja kohottavat taistelun periaatteeksi alkuvoimaisen anarkistisuutensa esittäen tuon anarkistisuuden väärin pyrkimykseksi „autonomiaan”, „suvaitsevaisuuden” vaatimiseksi j.n.e.

Puolueen ulkomaisen osan, jossa ryhmille on erikoista suhteellinen pitkäikäisyys, jossa ryhmittyvät erilaisten suuntavivahteiden teoreetikot, jossa intelligenssi on ehdottomana enemmistönä,— puolueen tämän osan täytyi osoittautua taipuvaisimmaksi „vähemmistön” katsantokantaan. Sen vuoksi se osoittautuikin siellä pian todelliseksi enemmistöksi. Sitävastoin Venäjä, missä voimakkaimpana kuuluu järjestyneiden proletaarien ääni, missä myöskin puolueintelligenssi, ollen elävämmässä ja läheisemmässä kanssakäymisessä heidän kanssaan, kasvaa proletaarisemmassa hengessä, missä välittömän taistelun taakka panee voimakkaammin tuntemaan toiminnan järjestetyn yhtenäisyyden välttämättömyyden,— Venäjä esiintyi päättäväisesti kerholaisuutta vastaan, anarkistisia desorganisoivia pyrkimyksiä vastaan. Komiteoiden ja muiden puoluejärjestöjen monissa ilmoituksissa Venäjä on selvästi ilmaissut tällaisen suhtautumisensa niihin.

Taistelu kehkeytyi ja kärjistyi. Ja mihin saakka se on mennytkään!

Puolueen äänenkannattajasta, jonka „vähemmistö” puolueen tahtoa vastaan ja edustajakokouksen valitsemien toimittajien henkilökohtaisten myönnytysten takia onnistui kaappaamaan käsiinsä, on tullut puoluevastaisen taistelun äänenkannattaja!

Kaikkein vähiten se on nykyään puolueen aatteellinen johtaja sen taistelussa itsevaltiutta ja porvaristoa vastaan, kaikkein eniten se on kerholaisen opposition johtaja taistelussa puoluekantaisuutta vastaan. Toisaalta, tuntien perusasenteensa sietämättömäksi puolueen intressien kannalta, se harrastaa voimaperäisesti todellisten ja näennäisten erimielisyyksien etsiskelyä peitelläkseen aatteellisesti tuota asennetta; ja noissa etsiskelyissään, siepaten tänään yhden tunnuksen, huomenna toisen, se yhä enemmän ammentaa aineistoa puolueen oikeistosiiveltä — „Iskran” entisiltä vastustajilta, lähentyy aatteellisesti yhä enemmän heidän kanssaan ennallistaen heidän teorioitaan, jotka puolue on

hylännyt, ja kääntäen puolueen aatteellista elämää periaatteellisen epämääräisyyden, aatteellisten hoipertelujen ja horjumisten kauteen, jonka luulisi olevan ylielettyä. Toisaalta uusi „Iskra”, pyrkien horjuttamaan puolueen enemmistön moraalista vaikutusvaltaa, harrastaa vieläkin innokkaammin enemmistön työntekijäin virheiden etsiskelyä ja paljastamista paisutellen jokaista tosiasiallista harha-askelta hirvittäviin mittoihin ja pyrkien vierittämään vastuun siitä puolueen koko enemmistölle, siepaten jokaisen kerholaisjuorun, jokaisen insinuaation, joka voi vahingoittaa vastustajaa, pitämättä huolta ei ainoastaan niiden tarkastamisesta, vaan usein totuudenmukaisuudestaan. Tuolla tiellä uuden „Iskan” toimihenkilöt ovat menneet niin pitkälle, että ovat panneet enemmistön jäsenten kontolle ei ainoastaan kokonaan olemattomia, vaan jopa mahdottomiakin rikoksia, eikä ainoastaan poliittisessa suhteessa (esimerkiksi: Keskuskomitean syyttäminen henkilöiden ja järjestöjen väkivaltaisesta mitätöimisestä), vaan myöskin yleismoraalisessa suhteessa (puolueen huomattavien toimihenkilöiden syyttäminen väärennyksestä ja väärennyksen siveellisestä tukemisesta). Puolue ei ole vielä milloinkaan ennen joutunut kylpemään sellaisessa likameressä, jollaisen ulkomainen vähemmistö on nykyisessä polemiikissa luonut.

Kuinka tuo kaikki on saattanut tapahtua?

Kummankin osapuolen toimintatapa on vastannut sen pyrkimysten perusluonnetta. Puolueen enemmistö, pyrkien kaikin voimin säilyttämään puolueen yhtenäisyyden ja organisatoriset siteet, on taistellut ainoastaan puoluekantaisesti lojaalisin keinoin ja on monta kertaa suostunut myönnytyksiin sovinnon aikaansaamiseksi. Vähemmistö, joka on ajanut anarkistista suuntaa, ei ole huolehtinut puoluerauhasta ja -yhtenäisyydestä. Se on tehnyt jokaisesta myönnytyksestä jatkuvan taistelun asean. Vähemmistön kaikista vaatimuksista on tähän mennessä jäänyt tyydyttämättä vain yksi — eripuraisuuden tuominen puolueen Keskuskomiteaan kooptoilmaalla sille väkisin tyrkytetyjä vähemmistön jäseniä, — ja vähemmistön päällekkäykset ovat käyneet raivokkaammiksi kuin milloinkaan ennen. Saatuaan haltuunsa puolueen Pää-äänenkannattajan ja Neuvoston vähemmistö ei nyt häikäile käytä hyväkseen kerholaisintresseissään sitä samaa kuria, jota vastaan se itseasiassa taistelee.

Tilanne on käynyt sietämättömäksi, mahdottomaksi; sen edelleen pitkittäminen on suorastaan rikollista.

Ensimmäisenä keinona siitä pääsemiseksi me pidämme täydellistä selvyyttä ja avomielisyyttä puoluesuhteissa. Lian ja sumun keskellä ei enää voida löytää oikeaa tietä. Jokaisen puoluevirtauksen, jokaisen ryhmän on avoimesti ja selvästi sanottava, mitä ne ajattelevat puolueen nykyisestä tilasta ja minkälaista ulospääsyä ne haluavat. Tällä ehdotuksella me käännyimmekin kaikkien tovereiden, puolueen kaikkien suuntavivahdusten edustajain puoleen. Käytännölliseksi ulospääsyksi kriisistä me katsomme puolueen kolmannen edustajakokouksen viipymättömän koollekutsumisen. Vain se voi selvittää tilanteen, ratkaista konfliktit ja saattaa taistelun määrättyihin puitteisiin.— Ilman sitä voidaan odottaa vain puolueen progressiivista hajoamista.

Kaikkia niitä vastaväitteitä, joita esitetään edustajakokouksen koollekutsumista vastaan, me pidämme ehdottoman kestäättöminä.

Meille sanotaan: edustajakokous vie kahtiajakaantumiseen. Mutta miksi? Jos vähemmistö on anarkistisissa pyrkimyksissään leppymätön, jos se on valmis menemään ennemmin kahtiajakaan kuin alistumaan puolueelle, niin se on asiallisesti jo lohjennut siitä, ja silloin on kiertämättömän muodollisen kahtiajaon pitkittäminen enemmän kuin järjettömyys,— yhteen ketjuun kahlittuina kumpikin osapuoli vain yhä mielettömämmin tuhlaisi voimiaan pikkumaiseen taisteluun ja rettelöintiin, siveellisesti riutuen ja mataloituen. Mutta me emme otaksu kahtiajakaantumisen mahdollisuutta. Järjestyneen puolueen todellisen voiman edessä anarkistisen mielialan vallassa olevien ainesten täytyy taipua ja luulemme heidän kykenevän taipumaan, sillä itse luonteensa vuoksi he eivät voi muodostaa itsenäistä voimaa. Viitataan sovinnon mahdollisuuteen ilman edustajakokousta. Mutta minkälaisen sovinnon? Lopullinen antautuminen kerholaisuuden edessä, vähemmistön kooptointi Keskuskomiteaan ja siis keskuselinten desorganisoinnin täydelliseksi saattaminen. Silloin puolue muuttuisi vain sanaksi, puolue-enemmistön olisi pakko aloittaa uusi taistelu. Entä vähemmistö? Tähän asti jokainen sen saavuttama myönnitys on ollut sille vain tukena hajoitustyössä; senkin näkökannalta taistelu on mennyt kauaksi kooptaatiorettelöinnin puitteiden ulkopuolelle; kuinka se voi lopettaa taistelun? Ja

sitäkin suuremmalla syyllä se ei sitä lopeta, kun ei ole saanut kaikkia myönnytyksiä. Meille sanotaan: edustajakokous ei voi saavuttaa tarkoitustaan, koska tähän mennessä ei ole otettu selville erimielisyyksiä. Mutta ovatko nyt asiat menemässä niiden selville ottamiseen, eikä sekavuus kasva yhä enemmän? Erimielisyyksiä ei oteta nyt selville, vaan niitä etsiskellään ja luodaan, ja vain edustajakokous voi tehdä siitä lopun. Vain se, asetettuaan taistelevat osapuolet vastatusten, pakoitettuaan ne ilmaisemaan selvästi ja avoimesti pyrkimyksensä, vain se pystyy tuomaan täyden selvyuden puoluevirtausten ja puoluevoimien keskinäisiin suhteisiin. Mutta edustajakokous voidaan väärentää järjestöjen mitätöimisen avulla, sanoo vähemmistö. Se on valheellinen insinuaatio, vastaamme me, insinuaatio, jonka vahvistukseksi ei ole esitetty ainoatakaan tosiasiaa. Jos tosiasioita olisi olemassa, niin vähemmistö, jonka hallussa on puolueen äänenkannattaja, olisi tietysti voinut tehdä ne jo laajasti tunnetuksi, ja pitäen käsissään puolueen Neuvostoa vähemmistöllä olisi ollut täysi mahdollisuus niiden korjaamiseen. Lopuksi, Neuvoston hiljattainen päätöslauselma, joka ei esitä sellaisia tosiasioita menneisyydestä, takaa lopullisesti niiden mahdottomuuden tulevaisuudessa. Kuka uskoo nyt epätodennäköiseen insinuaatioon? Lausutaan epäilyksiä, että edustajakokous vetää liian paljon voimia ja varoja pois myönteisestä työstä. Katkeraa pilkkaa! Voidaanko kuvitella suurempaa voimain ja varojen syrjäinvetämistä, kuin on se, minkä sekasortoisuus aiheuttaa? Edustajakokous on välttämätön! Historiallisen ajankohdan poikkeuksellisuuden vuoksi, uusien tehtävien vuoksi, joita maailman tapahtumat voivat puolueelle asettaa, edustajakokous olisi välttämätön puolue-elämän normaalisenkin kulun vallitessa. Nykyisen puoluekriisin vallitessa, kriisistä rehellisesti ja järkevästi vapautumiseksi, puolueen voimien säilyttämiseksi, sen kunnian ja arvon säilyttämiseksi se on kaksinkertaisesti välttämätön.

Mitä on kolmannen edustajakokouksen tehtävä sekasortoisuuden lopettamiseksi, normaalisen puolue-elämän palauttamiseksi? Tämän suhteen me katsomme oleellisimmiksi seuraavat muutokset, joita tulemme puolustamaan ja toteuttamaan kaikin lojaalisin keinoin.

I. Pää-äänenkannattajan toimituksen siirtäminen puolue-enemmistön kannattajien käsiin. Tuon siirtämisen

välttämättömyys on riittävästi perusteltua, kun nykyinen toimitus on ilmeisen kyvytön pitämään Pää-äänenkannattajaa puolueen yleisten intressien tasolla. Kerholais-äänenkannattaja ei voi eikä saa olla puolueen äänenkannattajana.

II. On säännösteltävä tarkasti ulkomaisen paikallisjärjestön (Liigan) suhteet yleisvenäläiseen keskukseseen, Keskuskomiteaan. Liigan nykyinen asema, Liigan, joka on muuttanut itsensä puolueen toiseksi keskuksesi ja ilman kontrollia hoitaa vierusryhmiä samaan aikaan sivuuttaen kokonaan Keskuskomitean,— tuo asema on ilmeisen epänormaalinen; siitä on tehtävä loppu.

III. Puoluetaistelun käymisen puoluekantaisten menetelmien takaaminen sääntöjen kautta. Sellaisen reformin välttämättömyys käy selväksi koko edustajakokouksen jälkeisen taistelun kokemuksesta. Puolueen säännöissä pitää turvata jokaisen vähemmistön oikeus, jotta erimielisyyksien, tyytymättömyyden ja kiihtymyksen vakituiset ja väistämättömät lähteet voitaisiin suunnata vanhasta kerholaisesta, poroporvarillisesta skandaalien ja rettelöimisten uomasta vakaumusten puolesta asianomaisessa muodossa käytävän arvokkaan taistelun vielä epätotunnaiseen uomaan. Tällaisen kääntein välttämättömiin ehtoihin kuuluviksi me katsomme seuraavan. Vähemmistölle myönnetään yksi (tai useampi) kirjallinen ryhmä, jolla on edustus-oikeus edustajakokouksiin; mitä laajimmat viralliset takeet puolueen keskuselinten toiminnan arvostelulle omistetun puoluekirjallisuuden julkaisemisesta. Tunnustetaan virallisesti komiteoiden oikeus saada (puolueen yleisen kuljetusverkoston kautta) niitä puoluejulkaisuja, joita ne haluavat. Määritellään tarkasti, missä puitteissa Keskuskomitealla on oikeus vaikuttaa komiteoiden henkilököönpanoon. Pidämme sangen tärkeänä, että ne toimenpiteet tyytymättömien kirjallisuuden julkaisemiseksi, jotka Keskuskomitea toisen edustajakokouksen vähemmistölle ehdotti, vahvistettaisiin säännöissä, jotta vähemmistön itsensä luoma „piiritystilan” kangastus hälvenisi, jotta väistämättöntä puolueen sisäistä taistelua käytäisiin säädyllisissä muodoissa eikä sillä jarrutettaisi myönteistä työtä.

Emme muovaile tässä ehdotuksiamme yksityiskohtaisesti, koska emme ehdota sääntöluonnosta, vaan ainoastaan

puolueen yhtenäisyyden puolesta käytävän taistelun yleistä ohjelmaa. Sen vuoksi me vain lyhyesti hahmottelemme eräiden, meidän mielestämme toivottavien, osittaisten sääntömuutosten suunnan, sitomatta lainkaan käsiämme sen edelleen muokkaamisen suhteen kokemusten uusien osoitusten perustalla. Välttämätöntä on esimerkiksi uudistaa puolueen Neuvosto, koska se on elin, joka nykyisessä muodossaan on osoittanut käytännössä kelpaamattomuutensa sille asetetun tehtävän täyttämiseen — keskusten toiminnan yhdistämiseen ja tuon toiminnan ylimpään kontrolloimiseen. Sen pitää tulla edustajakokouksen kokonaan valitsemaksi kollegioksi eikä olla edustajakokouksen valitseman viidennen jäsenen sovinto-oikeutena keskuksiin nähden, jotka puolustavat itseään edustajiensa kautta. Tulee myöskin, ottaen huomioon puoluekritiikin antamat ohjeet, tarkistaa sääntöjen 1. § puolueen rajojen tarkemman määrittämisen mielessä j.n.e.

Esittäessämme tämän puolueen yhtenäisyyden puolesta käytävän taistelun ohjelman me kehoitamme kaikkia muiden suuntavivahdusten edustajia ja kaikkia puoluejärjestöjä lausumaan selvästi ajatuksensa ohjelmaansa koskevasta kysymyksestä, jotta voitaisiin tehdä mahdolliseksi vakava ja johdonmukainen, tietoinen ja suunnitelmallinen edustajakokoukseen valmistautuminen. Puolueen suhteen ratkaistaan kysymystä elämästä, kysymystä sen kunnia- ja arvokkuudesta: onko se olemassa aatteellisena ja reaalisenä voimana, joka kykenee järkevästi organisoimaan itsensä siinä määrin, että voi esiintyä maamme vallankumouksellisen työväenliikkeen todellisena johtajana? Koko toimintavallallaan ulkomainen vähemmistö sanoo: ei! Ja se toimii edelleenkin varmana ja päättäväisenä tuossa hengessä, luottaen Venäjän etäisyyteen, sikäläisten työntekijäin tiheisiin vaihtumisiin, omien johtajiensa, omien kirjallisten voimiensa korvaamattomuuteen. Meillä syntyy puolue! sanomme me nähdessämme eturivin työläisten poliittisen tietoisuuden kasvun, nähdessämme yleisessä puolue-elämässä aktiivisesti esiintyvät komiteat. Meillä syntyy puolue, meillä karttuu nuoria voimia, jotka kykenevät vaihtamaan ja elävöittämään vanhat kirjallisuuskollegiot, jotka menettävät puolueen luottamusta; meillä alkaa olla yhä enemmän vallankumouksellisia, jotka pitävät puolue-elämän johdonmukaista suuntaa suuremmassa arvossa kuin mikään

entisten johtajain kerho. Meillä syntyy puolue, eivätkä minkäänlaiset metkut ja jarrutukset voi estää sen päättäväistä ja lopullista tuomiota.

Näistä puolueemme voimista me ammennamme varmuutta voittoon.

Toverit! painattakaa ja levittäkää tätä vetoomusta.

*Kirjoitettu elokuun
aikupuolisella v. 1904*

*Julkaistu ensi kerran
elokuussa 1904
erillisenä lehtisenä*

*Julkaistaan
kirjassa „Puolueelle“
tekstin mukaan.
Geneve, v. 1904*